

בית משפט השלום בפתח תקווה

24 יולי 2012

תא"ק 10-06-33740 מועצה מקומית קרית עקרון נ' סוריה

בפני כב' הרשמת הבכירה עדי אייזדורפר

המבקש יוסף סוריה

נגד

המשיבה מועצה מקומית קרית עקרון
ע"י ב"כ עוה"ד שי אהרון

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הרשויות המקומיות \(ערר על קביעת ארנונה כללית\), תשל"ו-1976](#)[חוק קיזוז מסים, תש"ם-1980](#)**החלטה**

1. בפני בקשת רשות להתגונן מפני תביעה לתשלום חוב ארנונה בגין שנים 2004-2010.

המבקש טוען כי עד שנת 2000 השתמש בנכס כנגריה, ולאחר מכן הושכר הנכס לאדם אחר, עד שנת 2004. מאותה שנה, חדל הנכס לשמש כנגריה, והוא משמש למגורי המבקש בלבד. שאר חלקי הנכס מושכרים לעסקים, הנושאים בתשלומי ארנונה למשיבה.

לטענתו, בשנת 2006 הגיש השגה למנהל הארנונה, ביחס לרכיב הארנונה בו חוייב (להבדיל מאגרת שילוט). על החלטת מנהל הארנונה, הגיש המבקש ערר לועדת הערר של המועצה המקומית, וגם תשובת מנהל הארנונה הוגשה לועדה. ביום 15.8.06 נערכה ישיבה ראשונה של ועדת הערר, ובסיומה התקיים ביקור בנכס. כעבור כ-3 חודשים התקיימה ישיבה נוספת, ובסופה נקבע על ידי יו"ר הועדה כי תינתן החלטה בהקדם.

במועד הגשת בקשת הרשות להתגונן, 17.8.10, טען המבקש, כי למרות המפורט לעיל, טרם ניתנה החלטה בעניינו. המבקש טען בבר"ל, כי שנתיים קודם לכן, בשנת 08, ערך בירור עם מנהל הארנונה, אשר טען כי למיטב ידיעתו ניתנה החלטה, אולם בתיק לא נמצאה החלטה.

במסגרת השגתו, כמו גם בבר"ל, טוען המבקש כי סיווג הנכס איננו נכון, מאחר ומדובר באדמה חקלאית, ועל כן, אין מקום לחיוב בגין קרקע תפוסה. בגין כך אף הגיש את ההשגה,

ועתר ליתן לו רשות להתגונן. בנוסף טען, כי איננו מקבל מהמועצה כל שירות, כגון: פינוי אשפה, חיבור לביוב, מדרכות, תאורת רחוב וכיוצ"ב. עוד טען המבקש, כי בניה שנעשתה במקום, גרמה לו נזקים.

2. ביום 2.2.11 התקיים דיון ראשון בבר"ל, ואז טען המבקש כי טרם ניתנה החלטה בערר, מאחר ויו"ר הועדה לקה באירוע מוחי. במועד זה טענה ב"כ המשיבה כי אכן הוגש ערר, אולם למיטב ידיעתה, טרם ניתנה החלטה. עוד ציינה, כי לו היה עונה המבקש להתרעה שנשלחה, וטוען כי הגיש ערר, לא היתה מוגשת התביעה. כתוצאה מכך, נדחה התיק לתזכורת פנימית, לשם קבלת עדכון בדבר תוצאות החלטת ועדת הערר.

בהמשך לדיון, ביום 15.3.11, הודיעה ב"כ המשיבה לתיק בית המשפט כי לאחר ביקור בשטח, הועדה קיבלה את עמדת המועצה במרבית הטענות, פרט ליחידה בשטח של 48 מ"ר, אותה קבעה כי יש לסווג כמגורים. ב"כ המשיבה הדגישה, כי המועצה פעלה בהתאם להחלטת ועדת הערר, ואף ערכה חישוב של סכום התביעה בהתאם.

במענה, טען המבקש כי אין מקום לקבל את החלטת ועדת הערר שניתנה בחלוף 4 שנים מביצוע הסיור במקום, וכן טען כי נפלה טעות בהחלטת הועדה, בשל חיוב בגין מחסן, שהוא מבנה עזר הפטור מארנונה, בתעריף גבוה של מחסן חקלאי.

3. לאור האמור בהודעת ב"כ המשיבה ובתגובת המבקש, זומן דיון נוסף ליום 12.7.11. במסגרת הדיון טען המבקש, כי ביקש לערוך חשבון מתוקן אשר טרם התקבל, וכן הגיש השגה חדשה על שומה חדשה. המבקש עתר ליתן לו ארכה, בת 60 יום, להגיש ערר על החלטת הועדה. על מנת לאפשר למבקש למצות את זכויותיו במסגרת ההליך המנהלי, נקבע התיק לתזכורת נוספת, לקבלת עדכון.

במסגרת ארכה זו הגיש המבקש הודעה ולפיה, החלטת הועדה איננה חוקית, שכן הועדה שישבה בעניינו, חדלה מלכהן לפני כ-3 שנים, ובמקומה מכהנת ועדה אחרת. לטענתו, המסמך מיום 15.2.11, שהינו החלטה רטרואקטיבית או שיחזור החלטה של ועד הערר, הוא מסמך בלתי חוקי. גזבר המשיבה ערך את המסמך, והחתים את אנשי הועדה, ללא סמכות חוקית ותוך הפרת החוק.

בהחלטה מאותו היום הבהיר בית המשפט למבקש, כי בהתאם לתוצאות הדיון שהתקיים ביום 7.2.11, ניתנה לו אפשרות להגיש ערר על החלטת הועדה אשר לטענתו נגועה באי חוקיות, ועל כן לא ברורה טרונייתו ופנייתו לביהמ"ש, שכן עליו להעלות מכלול טענותיו במסגרת ערר על ההחלטה.

בהמשך, ומאחר והתובע לא הגיש ערר על החלטת הועדה, עתרה המשיבה ליתן פסק דין בהעדר הגנה, בעניינו. כתוצאה מכך נקבע מועד לדיון.

4. הצדדים לא השכילו להגיע להבנות בעניין התביעה, למרות ארכות שניתנו, ובדיון שהתקיים נחקר המבקש על התצהיר שהגיש בתמיכה לבר"ל. לטענתו, פנה למועצה בעניין החלטת ועדת הערר מספר פעמים. עוד טען המבקש, כי לא הגיש ערר על החלטת הועדה, בהתאם לבקשתו בדיון שהתקיים ביום 12.7.11, מאחר ולשיטתו, החלטת הועדה - לאו החלטה היא, מאחר, ובין היתר, נחתמה על ידי אדם שהוא פגוע ראש.

דיון והכרעה

5. המבקש להשיג על החלטת מנהל הארנונה רשאי לנקוט בשני מסלולים חלופיים, כאשר הבחירה במסלולים תלויה בסוג הטענה שבפיו:

אם עסקינן בטענה הנוגעת למישור הטכני - עובדתי של השומה, דהיינו, טענות המנויות בסעיף 3 (א) לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשמ"ו - 1986 (להלן: "חוק הערר"), עליו להגיש השגה למנהל הארנונה. על החלטת מנהל הארנונה ניתן לערור לועדת הערר בשבתה כערכאת ערעור על החלטות מנהל הארנונה. על החלטת ועדת הערר, ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים, במסגרת ערעור מינהלי.

אם עסקינן בטענה שאיננה ממין הטענות המפורטות בסעיף 3 (א) לחוק הערר, כך לדוגמא טענה הנוגעת לאי חוקיותו של סיווג כלשהו, או להעדר סבירות השומה, על החייב לפנות בעתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים, ולתקוף את השומה.

עד להקמתו של בית המשפט לעניינים מינהליים, בשנת 2000, היתה מסורה סמכות זו לבית המשפט הגבוה לצדק, ולבית המשפט המחוזי היתה סמכות מקבילה בעניין זה.

בע"מ 5640/04, מקורות חב' מים בע"מ נ' מועצה אזורית לכיש ואח' (פורסם במאגרים), ציין בית המשפט העליון כי חלוקה זו, מעוררת לעתים בעייתיות אצל נישום, המעוניין לתקוף חיוב בארנונה, שכן לעיתים עליו ללכת בשני מסלולים נפרדים: לגבי העניינים המנויים בסעיף 3 (א) לחוק הערר, יש לפנות למנהל הארנונה וועדת הערר, ובעניינים אחרים - לבית המשפט לעניינים מינהליים.

כב' השופט (כתוארו אז) גרוניס ציין בפסק דין מקורות הנ"ל, כי ייתכן וניתן למצוא הסבר בהגבלת העילות שבהן ניתן לפנות לועדת הערר לפי סעיף 3(א) לחוק הערר, בכך שהועדה מורכבת מחברים, אשר אין דרישה שיהיו בעלי השכלה משפטית. לכן, נמסרו לוועדה הסמכויות לדון בעניינים עובדתיים טכניים. בעניינים אחרים, הנוגעים למהות ולרציונאל המשפטי של החיוב, על הנישום לפנות לבית המשפט לעניינים מינהליים.

בשורת פסקי דין בהם דן בית המשפט העליון באפשרותו של נישום להעלות בפני בית משפט אזרחי טענות המסורות לסמכות מנהל הארנונה וועדת הערר, או לבית משפט לעניינים מינהליים, במסגרת תקיפה ישירה או עקיפה, ציין בית המשפט כי על דרך השגרה צריך הדיון

בעניינים אלה להתקיים בפני הטריבונאלים שיחד לכך המחוקק, דהיינו, מנהל הארנונה ומסלול הערעור עליו, ולחילופין – בית המשפט לעניינים מנהליים (השווה: [ע"א 306/78](#), [קרוליק נ' עזבו המנוח פנחס ואח', פ"ד ל"ג](#) (1) 496, אשר אוזכר ואומץ [בע"א 637/85](#), [מ"י ואח' נ' קיטאי, פ"ד מ"א](#) (3) 398, בעמ' 401).

ועוד, בבר"ע 2425/99, עיריית רעננה נ' י.ח.ייזום והשקעות בע"מ, פ"ד נ"ד (4) 481, עמדה כב' השופטת פרוקצ'יה על היחס שבין גופי הערר שהוקמו במסגרת החוקים השונים הרלבנטיים, לבין בתי המשפט. נקבע שם, כי הנחת המוצא היא שעל דרך הכלל, גופי הערר הם שידונו בעניינים המסורים לסמכותם על פי החוק, ולא גורמים שיפוטיים אחרים, גם אם ייתכן והנושאים השנויים במחלוקת נמצאים בסמכותם הכללית. יש להשכיל ולהבין, כי ההכרה בצורך בגופי הערר השונים הללו גברה עם השנים, בין היתר בהתעורר הצורך בגופים בעלי כשירות מיוחדת, נוכח ריבוי המחלוקות, ועל מנת לייעל ולרז את ההליכים לשירותו של האזרח.

עוד נקבע, כי מקום שבו מופנה נישום לדרך של השגה, יכול ולא תיסגר בפניו אפשרות הפניה לבית המשפט, אולם אין זו דרך השגרה, והפניה לבית המשפט תעשה במקרים חריגים בלבד.

סקירת הפסיקה לעיל, מביאה למסקנה כי המחוקק קבע דרך להשיג או לערער על שומת ארנונה, ורק במקרים חריגים יפתח בית המשפט שערו בפני טענות אלה, אשר על דרך השגרה יש להביאן על פי הסמכויות שהוקנו לגופי הערר השונים, בהתאם לחוקים הרלבנטיים.

6. בענייננו, המבקש פנה ופעל במסגרת המסלול המינהלי. כך, הוגשה מטעמו השגה, ואף ערר על החלטת מנהל הארנונה.

כיום, מלא המבקש טענות כרימון ביחס להתנהלות הועדה והחלטותיה, הן במישור המהותי של ההחלטה לגופה, והן באשר לחוקיות התנהלות הועדה. אלא שטענות אלה יש להשמיע בפני הערכאות המוסמכות לכך, ואין מקום להעלותן במסגרת תביעה זו, והדברים יפים, הן לעניין הטענות באשר לכשירות ההחלטה, והן לעניין הטענות באשר לסיווג הנכס וכיוצ"ב.

אין זה המקרה שבו יפתח בית המשפט שערו בפני טענות אלה, אפילו מדובר במסגרת "תקיפה עקיפה", כחלק מבקשת רשות להתגונן מפני תביעת ארנונה, שכן כפי שראינו לעיל, המבקש ידע לפנות לטריבונאלים המוסמכים להעלות טענותיו, והעובדה שאינו מסכים עם קביעותיהם או שבפניו טענות באשר לכשירות ההחלטה שניתנה בעניינו, אינה יכולה להוות נימוק מספק, לאפשר לו להעלות טענותיו שוב בפני בית משפט זה, שכן, ערכאה זו אינה מהווה ערכאת ערעור על החלטות מנהל הארנונה או החלטות ועדת הערר.

7. זאת ועוד, אין מקום להישמע לטענה כי המבקש פטור מתשלום הארנונה מאחר ואיננו מקבל שירותים מן המשיבה. תשלום הארנונה מהווה מס, ולא אגרה. [בע"א 889/01, עיריית ירושלים נ' אלעמי ייזום והשקעות בע"מ, פ"ד נו \(1\) 340](#), עמ' בית המשפט העליון על הגדרת המונח "מס" והיפנה לספרם של המחברים ויתקון ונאמן: **דיני מיסי – מסי הכנסה, עזבון ושבח** (מהדורה רביעית, תשכ"ט) בעמ' 4:

"תשלום המוטל דרך כפיה על ידי רשות ציבורית, באין כנגדו שום תמורה ישירה ניתנת מידי הרשות למשלם המס".

בבש"א 524/99, מד"י – **משרד הבטחון נ' המועצה האזורית גליל תחתון** (פורסם במאגרים) נקבע ע"י ביהמ"ש המחוזי, כי ארנונה כללית הינה בעלת אופי של מס, ומכאן, כי אין כל נפקות בטענת המבקש להעדר שירותים, כנימוק לפטרו מתשלום הארנונה.

כך אף נדחית טענתו המרומזת של המבקש לקיזוז החוב אל מול נזקים שנגרמו לו כתוצאה מבניה שבוצעה בסמוך לנכס נשוא התביעה, שכן לא ניתן לקיזוז נזק או כל טענה לחוב אחר, אלא מול חוב ארנונה, בהתאם [לחוק קיזוז מסים](#) (תש"מ – 1980).

סוף דבר, נראה כי לא עלה בידי המבקש להצביע על כל טענת הגנה אפשרית מפני התביעה, ועל כן, בקשת הרשות להתגונן נדחית.

ניתן בזאת פסק דין בהתאם לכתב התביעה, בקיזוז הסכום המופיע בהודעת ב"כ התובעת מיום 15.3.11. המבקש ישא בהוצאות המשיבה ושכ"ט עו"ד בסך 2,000 ₪. תוגש פסיקתא לחתימה.

עדי אייזנרופר 54678313

ניתנה היום, ה' אב תשע"ב, 24 יולי 2012, בהעדר הצדדים.

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן